

**Verslag inwoneravond Hernieuwbare Elektriciteit**  
***5 september 2019***

## Agenda

---

Project: Visie hernieuwbare elektriciteit

Onderwerp: Bijeenkomst dorpsbelangen duurzame elektriciteit

Datum: 5 september 2019 19:00 – 22:00

Locatie: Tolbert, De Postwagen

---

### 1. Opening door wethouder Hielke Westra

- Nadenken over duurzame energiebronnen voor de toekomst.
- Verschuiving van energie uit de ondergrond, naar energie uit de bovengrond.

### 2. Inleiding en uitleg avond door gespreksleider Klaas Jan Noorman (ProDoConsult)

### 3. Uitleg opgave duurzame elektriciteit Westerkwartier door Jacob Klaas Star (projectleider gemeente Westerkwartier)

- Opgave **588 GWh**. Realisatie door combinatie van wind- en zonne-energie. Zie factsheet.
- Oproep aan verenigingen voor dorpsbelangen: actief meedenken komende weken, ambassadeur worden voor enquête, weerstanden wegnemen bij inwoners.
- Vraag: Wat is de maximale potentie van daken? Factsheet geeft een potentie aan van 100 GWh zon op dak.
- Discussie: Wekken we als inwoners straks energie op voor onze bedrijven? Nee, het gaat om de opgave en het energiesysteem als geheel. Bedrijven zijn belangrijk onderdeel van onze samenleving.
- Kan wind ook op zee? Antwoord is dat zowel op land als in zee wind nodig is. Landelijke afspraak, wind op zee bedoeld voor industrie in NL. Deze afspraak volgt de gemeente.
- Is getijdenenergie ook een optie? Dit is technische kans in Nederland, maar niet voor de gemeente Westerkwartier. We grenzen niet aan zee.
- Vraag: welke claim legt stad Groningen op onze mogelijkheden? Onderhandeling in regionaal verband. eerdere discussies. De totale regio Groningen moet ook weer een opgave vervullen voor het Rijk. Gemeentegrens minder belangrijk?
- **Belangrijkste vraag: Welke voorwaarden willen wij hier stellen aan grootschalige opwekking van duurzame elektriciteit?**
- Gemeente biedt digitale mogelijkheden om mee te denken.

### 4. Introductie Stakeholder Engagement Platform door Sophia Poelman (The Imagineers)

- Digitale gemeente enquête met visuele ondersteuning bij de vragen.
- Omgeving bevat achtergrondinfo (informatie over windmolens, studiescenario's landschapsinformatie, foto's van zonneparken en zonnedaken).
- Hoe activeert gemeente inwoners om in te vullen? Er komt een campagne en ondersteuning bij de enquête.
- Wat is minimale respons? Er is een statistische ondergrens gekoppeld aan aantal inwoners in WK.

- Hoe gaat gemeente met boeren en ondernemers in gesprek? Oproep is aan inwoners. Boeren en ondernemers in onze gemeente zijn (vaak) ook inwoner.
- Dorpsbelangen kunnen elkaar helpen met attenderen op de enquête. Bij woonvisie ging dit mis.
- Suggestie: mailing dorpsbelangen mag meer prikkelend: Wilt u een zonnepark in uw tuin?
- Suggestie: termen FAQ en factsheet aanpassen.
- Oproep aan gemeente: De voorwaarde voor lokaal eigenaarschap van energiebronnen uitvragen in enquête!

## 6. Ontwerpsessie

- Tekenen op een kaart: Waarom daar? Past het?
- Algemeen beeld zon: concentratie langs A7 locatie, gasopslaglocaties, voormalige vuilstortlocaties, spoorlijn Groningen-Leeuwarden.
- Wind is qua locatiekeuze ingewikkelder dan zon!
- Zie afbeelding 1.

### Ruimtelijke condities voor inpassing van wind- en zonne-energie

#### **niet-ruimtelijk**

1. Blijf ook goeie informatie geven over isolatie.  
Wet- en regelingen belemmert. Help daarbij. EAZ+ molen is een interessante optie? Ook voor coöperatie om te investeren ?
2. Zorg voor uitmuntende communicatie, ook met de dorpsbelangen
3. Handel naar regionaal perspectief. Deze gemeente is een regio (met veel landschappen) en zit in een regio.
4. Verbind de opgave met kansen: landbouw/ innovatie
5. Grijp kansen binnen gebiedsontwikkeling aan om energieopgaven te realiseren.

#### **Ruimtelijk**

##### A. Type locatie en efficiënt gebruik:

- Industrierterreinen
- Gasopslaglocaties
- voormalige molenlocaties
- Stortplaatsen
- Open water
- Locaties met meervoudig ruimtegebruik (andere functies, agrarisch, waterberging, verbetering fietsinfrastructuur in de gemeente in combinatie met zon)
- Ga uit van clustering en efficiënt ruimte gebruik.

##### B. Financiële participatie

- Zorg voor lokaal eigenaarschap, gemeente moet meedenken over organiseren!
- Lusten en eerlijk verdelen

- Kunnen lokale bedrijven ook aan deze condities voldoen en investeren?
- Baten en lasten landen lokaal
- Lokaal bezig zijn!

#### C. Infrastructuur (netwerken)

- Passend bij huidige en toekomstige situatie.
- Netwerklagen: transformatorstations?
- Gebruik van warmtepompen en impact netwerk
- Waterstof en opslag: kan dat ook lokaal?

#### **7. Vervolgafspraken**

- Gemeente opent enquête op **13 september**. Dorpsvereniging krijgen mail en uitnodiging om enquête in te vullen.
- Dorpsverenigingen zorgen voor de verdere verspreiding in hun dorp.
- Op **7 november** staat de vervolgbijeenkomst gepland. Op deze datum worden enquêteresultaten getoond. En er is ruimte voor de dialoog met dorpsbelangen, netwerkexperts en landschapexperts.
- Op 30 november is een slotbijeenkomst
- De cartoons van deze avond worden gedeeld met de aanwezigen/dorpsbelangen.

#### **8. Afronding door wethouder Westra**

- Conclusie dat er met veel enthousiasme en betrokkenheid is gewerkt.
- Vraagstuk is breder dan onze gemeente. Maar wat betekent het vraagstuk nu in het Westerkwartier?
- Uitdagende vragen: laat de gemeente energieopwekking in WK over aan de markt of gaat de gemeente hier meer regie op voeren. Vermoedelijk er tussenin!
- Hoe organiseer je lokaal eigenaarschap van energiebronnen? En welke regels stel je op 30%, 40%, 60%? Stof om over na te denken voor het vervolg.

5

**Verslag inwoneravond Hernieuwbare Elektriciteit**  
***28 november 2019***

## Agenda

---

Project: Visie hernieuwbare elektriciteit  
Onderwerp: tweede bijeenkomst dorpsbelangen en inwoners  
Datum: 28 november 2019 19:30 – 22:00  
Locatie: Tolbert, De Postwagen

---

### **1. Opening en uitleg avond door gespreksleider Klaas Jan Noorman (ProDoConsult)**

### **2. Eerste denkspoor: Resultaten enquête, wat wil de inwoner?**

Zie rapportage enquête

### **3. Tweede denkspoor: Libau: zit er veranderruimte in het landschap?**

Zie rapport Libau

### **4. Derde denkspoor: Enexis, wat kan het netwerk aan?**

### **5. Paneldiscussie met de zaal**

- Opgave **588 GWh**. Is dit getal in beton gegoten? Nee, voor de komende vijf jaren maken we beleid met betrekking tot een deel van deze opgave. Dat gaan we periodiek herijken.
- Vraag: Wat is de maximale potentie van daken? Factsheet geeft een potentie aan van 100 GWh zon op dak.
- Een deel van de opgave moet gerealiseerd met zon op dak? Goede initiatieven op dit gebied blijven uit? Reactie gemeente: er moet meer naar mogelijkheden en kansen worden gezocht.
- Realisatie door combinatie van wind- en zonne-energie. Zie factsheet. Zijn er ook andere opties? In deze visie worden geen andere opties meegenomen.
- Vraag: Wat doen we straks met al die opgewekte energie?
- Kunnen we niet meer ambitie tonen als het gaat om opslag van energie? Enexis: Dat kan, maar dan moeten we ook organiseren dat er lokaal energie wordt opgewekt. Vanaf 20% duurzame elektriciteit krijgen de netten een probleem.
- Wat doen we moeilijk als er op zee of elders ook ruimte is? De ruimte op zee is bestemd voor de industrie. Verder is het transporteren van de elektriciteit over grote afstanden nog niet zo gemakkelijk.
- Nu neemt de gemeente 2030 als beleidshorizon. Waarom neemt de gemeente 2050 als jaartal? Het is niet altijd mogelijk om zo ver in de toekomst te kijken. De gemeente volgt het Klimaatakkoord en de doelen/inspanningen 2030.

- Kunnen we niet meer elektriciteit besparen? De verwachte besparing zit gedeeltelijk in het model/studie adviesbureau KNN.
- Hoe zit dit dan qua openbare verlichting? In Visvliet is de helft minder straatverlichting gerealiseerd. Op andere plekken plaatst de gemeente bij. Gemiste kans?
- Initiatieven moeten de lokale economie stimuleren. De baten moeten dus in het Westerkwartier blijven. Hoe kunnen we dit te organiseren?
- Belangrijk om lokale initiatieven extra te steunen. Hoe gaat dit gemeente dit aanpakken? Subsidie op de leges wenselijk. Ook actieve ondersteuning van initiatieven. De ruimtelijke oriëntatie en opstel mogelijkheden (vergunningverlening) moet meer medewerking en hulp gaan komen.
- Over ruimtelijke analysebeelden. Analyse in vogelvlucht is niet hoe onze inwoners ruimtelijk kijken naar ontwikkeling. Waarom onderzoekt Libau dan de impact op het landschap in vogelvlucht?
- Vraag aan Libau: kunnen we meervoudige ruimtelijke kwaliteit stimuleren? Gemeente: dat moeten we samen vinden en samen moeten we pionieren (=maatwerk).
- Discussie: Oude Riet als landschappelijke structuur niet terug te vinden in kwaliteitenkaart landschap. Bewust? Libau: grenzen tussen landschapstypen zijn vaak diffuus.
- Biodiversiteit is belangrijk. Vogeltrekroutes (ganzen!) in relatie tot windturbines. Kan dit betrokken worden bij toekomstige locatieskeuzes? Hoe worden natuur- en milieufederaties hierbij betrokken. Gemeente: we gaan de visie hernieuwbare elektriciteit voorleggen aan stakeholders in een consultatieronde eerste kwartaal 2020.
- Wil de gemeente ook straks gaan investeren in een ontwikkeling? Gemeente: wethouder komt hier op terug aan het eind van de avond.
- Hoe gaat de gemeente inzetten op energiebesparing? En kan de duurzaamheidslening toegankelijker?
- Oproep aan verenigingen voor dorpsbelangen en inwoners: uitnodiging voor slotbijeenkomst op 27 februari.
- Waarom kiest de gemeente voor een apart platform Over Westerkwartier. Kan zoiets niet gewoon op [www.westerkwartier.nl](http://www.westerkwartier.nl) worden geplaatst? Gemeente: Deze suggestie nemen we mee.

## 9. **Samenvatting Klaas Jan Noorman**

- De conclusie is dat we moeten blijven nadenken over energiereductie.
- Lokaal niveau: energiecoöperaties, kosten en baten in het gebied/regio houden. Mede-eigenschap!

- Slimmer organiseren: balans vraag en aanbod
- Kiezen in onzekerheid: Of het gaat om een periode van 1 jaar, 2 jaar of 10 jaar.

#### **10. Afronding door wethouder Hielke Westra**

- Conclusie dat er met veel enthousiasme en betrokkenheid is gewerkt.
- Het is nog maar het begin. Veranderen zullen veel veranderingen op ons af komen. Energietransitie wordt komende jaren steeds zichtbaarder worden in de gemeente.
- Hernieuwbare elektriciteit is slechts een onderdeel van totale beleidsagenda.
- Energiereductie hoog op de agenda. Beleidsontwikkeling. Energiefonds!
- Gemeente denkt na over mee-investeren en financieel participeren in energiebronnen. Is de opgave van 588 GWh in beton gegoten? Nee, steeds periodiek bijstellen. richting 2030 veel technologische ontwikkelingen.
- Belangrijk om uitkomsten van de drie sporen (inwoners, Libau, Enexis) nu goed over elkaar heen te leggen en een beleidskader op te stellen.
- Op slotbijeenkomst legt gemeente dit voor.

#### **11. Vervolgafspraken**

- Er komt een slotbijeenkomst.